

Harold Laski.

Lask, se Timmerskarvning.

Laska'r (av pers. *laskkar*, krigshär m. m.), benämning spec. på (ost-) indisk sjöman på engelska fartyg.

Laske härad i Åse, Viste, Barne och Laske domsaga, Skarab. l., omfattar socknarna Laske-Vedum, Västerbitterna, Österbitterna, Larv, Södra Lundby, Långjum och Trävad. Landareal 220 km², därav 51 % åker. 5 405 inv. L. utgöres i n. av bördig slätt vid Lidan, i s. av s. k. svältor.

La'sker, E m a n u e l, f. 1868, d. 1941, tysk schackspelare av judisk härkomst. L. blev tysk mästare 1889 och erövrade 1894 världsmästartiteln, som han försvarade till 1921, då han besegrades av J. R. Capablanca. Trots att L. ej bildat skola el. betytt mycket för spelöppningstekniken, framstår han vid sidan av Alechin som den förnämste schackspelare, som funnits. Han anses uppnådd som taktiker; han anpassade alltid sitt spel efter motståndarens psyke.

Laske-Vedum, socken i Laske hd, Skarab. l., församling i Bitterna pastorat i Skara stift. 1 175 inv. I L. ligger Vedums municipalsamhälle.

La'ski, J a n, f. 1499, d. 1560, polsk reformator, verksam i kalvinistisk anda från 1542 i Nederländerna, 1550—53 i England samt från 1556 i Polen, där han organiserade en stark kalvinistisk kyrka.

Laski [lä'sski], H a r o l d, f. 1893, engelsk statsvetenskapsman, prof. vid London School of Economics and Poli-

tical Science sedan 1926. I *Authority in the modern state* (1919) gjorde sig L. till tolk för s. k. pluralistiska, i viss mån av syndikalism och gillesocialism påverkade idéer. I senare arbeten, ss. *Democracy in crisis* (1933) och *The state in theory and practice* (1935), har L. framlagt en marxistiskt färgad samhällsuppfattning, enl. vilken de tidigare av en allmän västständssökning mildrade sociala motståndningarna under en senare tid tillspetsats; fascism och nationalsocialism uttrycka borgarklassens fruktan för en social revolution. L., som varit politiskt verksam inom vänstra flygeln av Labour Party, har efter hand kommit att ansluta sig till teorin om en successiv social omvandling. Bland hans arbeten märkas vid. *Parliamentary government in England* (1938) och *The American presidency* (1940).

Laskning. 1. Sammanfogning medelst lask (se Timmerskarvning). — 2. Metod inom handsktillverkningen att sammansy på varandra lagda skinnstycken; inom linnesömnadstekniken sammanfogning kant mot kant med gles, närtartad söm.

Lasky [lä'sski], J e s s e L., f. 1880, amerikansk filmproducent. L. startade tills. med S. Goldwyn och C. B. De Mille 1914 Jesse L. Lasky Feature Play Co., Inc., i vilket han var produktionschef. Han fortsatte som sådan även efter sammanslagningen med Famous Players Film Co. och bägge dessa bolags övergång i Paramount Pictures, Inc.; han avgick 1932.

Las Palmas, se Palmas.

La Spezia, se Spezia.

Lassalle [-sa'll], F e r d i n a n d, f. 1825, d. 1864, tysk socialdemokratisk politiker av judisk härkomst. L. blev som student anhängare av Hegels filosofi och utvecklade denna i samma riktning som Marx. Som advokat i en sensationell skilsmässoprocess vann han ryktbarhet och förmögenhet. Han framträdde redan under 1848 års revolution som republikansk agitator och satt en tid i fängelse, men hans politiskt betydelsefulla verksamhet inföll först under hans sista år, då han bl. a. var ordf. i den 1863 bildade Allmänna tyska arbetarföreningen. L. var en ypperlig talare, och hans po-

litiskt mest verksamma skrifter äro publicerade tal. Till grund för L:s politiska resonemang ligger den av honom i anslutning till D. Ricardo utformade s. k. järnhårda lönelagen (se Arbetslön sp. 763 f.). Enda sättet att höja lönerna var enl. L. att göra arbetarna till företagare, och för att utverka statsunderstöd åt de därför nödvändiga produktionsföreningarna borde arbetarna i första hand inrikta sig på att genomdriva den allmänna rösträtten. För att vinna regeringen (Bismarck) för sina rösträttsidéer vände L. sin agitation nästan helt mot det liberala framstegspartiet och undvek revolutionära uttalanden. Genom denna inställning har L. — i motsats till Marx — för många kommit att framstå som föregångare till socialreformistiska och nationella riktningar inom modern socialism. Ss. slutmål tänkte sig L. likväl produktionens socialisering. — L., vars stormiga liv var beryktat, särades dödligt i en duell, som orsakades av en kärleksaffär. — Litt.: Biografi av H. Oncken (4:e uppl. 1923).

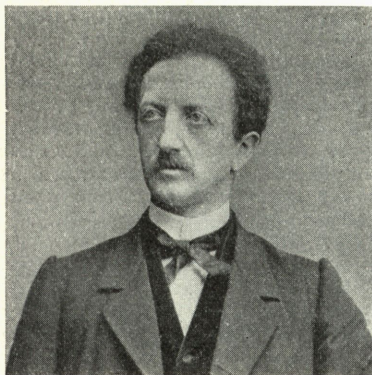
Lasse Lucidor, se Lucidor.

Lasse-Maja, öknamn på stortjuven **Lars Molin**, f. omkr. 1785, d. 1845, som ofta gjorde kupper förklädd till kvinna. 1813 dömd till livstids fängelse (på Karlsten) benåddes han 1838. L:s *Lefvernesbeskrifning* (1833) var länge en omtyckt folkläsnig.

Lassen, Julius, f. 1847, d. 1923, dansk rättslär, prof. vid Köpenhamns univ. 1881—1918. L. tog verksam del i den samnordiska lagstiftningen rör. förmögenhetsrätten. Hans framställningar av dansk obligationsrätt ha haft stor betydelse.

La'ssen, Christian, f. 1800, d. 1876, tysk indolog av norsk börd, prof. i Bonn från 1830. Genom det sammanfattande verket *Indische Alterthumskunde* (1—4, 1844—61) blev L. banbrytande inom den indiska fornkunskapen. Han bearbetade även de fornperiska kilskriftinskriftionerna.

Lasserre [-sēr], **Pierre**, f. 1867, d. 1930, fransk kritiker. Lärjunge till Brunetière och tillhörande kretsen kring Maurras och l'Action française angrep L. från nationalistiska och antidemokratiska utgångspunkter

Ferdinand Lassalle.

Rousseau och romantiken i *Le romanisme français* (1907). Han utgav vid. *Renan et nous* (1923) och *La jeunesse d'Ernest Renan* (1—3, 1925—32).

La'sso (av mexikansk-sp. *laso*, av lat. *la'queus*, snara), jaktredskap, bestående av en lång kastlina med en hopdragbar snara i ena änden. Sedan linan samlats till en flerdubbel, vid ring, svänges den över jägarens huvud och slungas mot målet, så att snaran faller om djurets huvud el. horn. L., som fordom förekom bl. a. i Egypten, har stor utbredning i Nordafrika, Sibirien och Ostindiska övärlden. Till Amerika torde L. ha införts av européerna; den har där blivit ett av de boskapsskötande och jagande stäppfolkens viktigaste redskap.

di La'sso, Orlando, f. 1532, d. 1594, nederländsk tonsättare, bayersk hovkapellmästare från 1560. L. är en av de mest mångsidiga och produktiva tonsättare, som levat; hans mer än 2 000 verk omfatta såväl andliga som världsliga kompositioner i alla stilarter. De nederländska skolornas insats fick i L:s verk sin krönande avslutning, där virtuos stämflätning och uttrycksfull melodik förenats. Berömda blevo särskilt de sju botspalmerna (tr. 1584) samt de ca 1 200 motetterna, vilkas form han uppmjukade och närmade till den allvarliga madrigalen. Överhuvud framstår L. som mer världsmannamässig och universell men därför inte mindre djup än Palestrina. — Litt.: Monografi av E. Schmitz (1915).